

Wspomaganie Decyzji Biznesowych

modele preferencji w postaci zbioru reguł decyzyjnych i teoria
zbiorów przybliżonych oparta na dominacji
elementy teorii społecznego wyboru - systemy głosowania

Jurek Błaszczński

Institute of Computing Science, Poznań University of Technology,
60-965 Poznań, Poland

Styczeń 2019

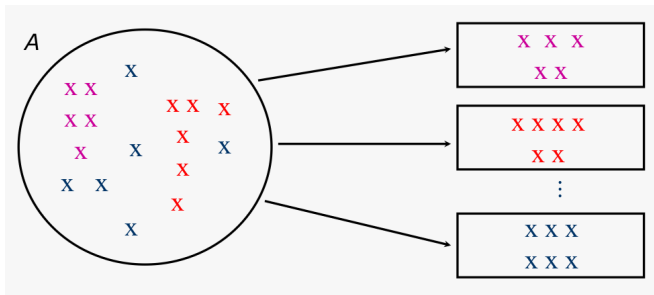
Problem decyzyjny

- istnieje pewien *cel* lub *cele* do osiągnięcia
- istnieje wiele alternatywnych sposobów osiągnięcia celu (celów) - tworzą one zbiór akcji A (alternatyw, rozwiązań, wariantów, ...)
- wybór najlepszego sposobu nie jest trywialny

decydent (DM) może postawić następujące pytania dotyczące zbioru A :

P_β - jak *zaklasyfikować* (*przypisać*) akcje do zdefiniowanych wcześniej klas decyzyjnych?

P_β - problematyka sortowania (klasyfikacji)

przykłady

przydział instrumentów finansowych do klas ryzyka, towarów do klas jakości

Definicja problemu

Klasyfikacja porządkowa z ograniczeniami monotonicznymi

- zależność pomiędzy opisem obiektów za pomocą **atrybutów warunkowych** i wartościami **atrybutu decyzyjnego** (klasy)
- wiedza o uporządkowaniu (zgodnym z preferencjami) zbioru wartości atrybutów (**kryteriów**)
- korelacja semantyczna: lepsza ocena obiektu na jednym z atrybutów warunkowych przy pozostałych ocenach na tym samym poziomie nie powinna pogarszać oceny na atrybucie decyzyjnym
- ograniczenia monotoniczne wyrażane są przez korelację semantyczną

Definicja problemu

Klasyfikacja porządkowa z ograniczeniami monotonicznymi

- zależność pomiędzy opisem obiektów za pomocą **atrybutów warunkowych** i wartościami **atrybutu decyzyjnego** (klasy)
- wiedza o uporządkowaniu (zgodnym z preferencjami) zbioru wartości atrybutów (**kryteriów**)
- korelacja semantyczna: lepsza ocena obiektu na jednym z atrybutów warunkowych przy pozostałych ocenach na tym samym poziomie nie powinna pogarszać oceny na atrybucie decyzyjnym
- ograniczenia monotoniczne wyrażane są przez korelację semantyczną
- niespójność jest wynikiem łamania ograniczeń monotonicznych

Przykłady

ocena ryzyka instrumentów finansowych

akcja, która osiąga lepszą ocenę na jednym ze wskaźników finansowych przy braku zmiany pozostałych wskaźników nie powinna tracić w ocenie ryzyka (“D”, “BBB+”, “A”, “AAA”)

Przykłady

ocena ryzyka instrumentów finansowych

akcja, która osiąga lepszą ocenę na jednym ze wskaźników finansowych przy braku zmiany pozostałych wskaźników nie powinna tracić w ocenie ryzyka (“D”, “BBB+”, “A”, “AAA”)

inne przykłady

- wybór najlepszej trasy do pracy lub do sklepu
- wybór kupowanych produktów

zdolności predykcyjne

- dokładność predykcji (MAE, % poprawnie klasyfikowanych)
- interpretowalność modelu

zdolności predykcyjne

- dokładność predykcji (MAE, % poprawnie klasyfikowanych)
- interpretowalność modelu

podejścia MCDA i ML

- znajdź przekonujące i przejrzyste rozwiązanie, które jest spójne z preferencjami użytkownika (DM)
- zbuduj dokładny model (klasyfikator)

- 1 Dominance-based Rough Set Approach (DRSA) - Teoria zbiorów przybliżonych z relacją dominacji
- 2 Modele regułowe w VC-DRSA
- 3 Klasyfikatory regułowe w VC-DRSA
- 4 Systemy głosowania - SCT

DRSA - definicje

- klasyfikacja porządkowa do wcześniej zdefiniowanych klas X_i .
- unie klas decyzyjnych $X_i^{\geq} = \bigcup_{t \geq i} X_t$, $X_i^{\leq} = \bigcup_{t \leq i} X_t$

DRSA - definicje

- klasyfikacja porządkowa do wcześniej zdefiniowanych klas X_i .
- unie klas decyzyjnych $X_i^{\geq} = \bigcup_{t \geq i} X_t$, $X_i^{\leq} = \bigcup_{t \leq i} X_t$
- obiekt x dominuje obiekt y na zbiorze kryteriów $P \subseteq C$ ($x D_P y$) wtedy i tylko wtedy, gdy dla każdego kryterium $q_i \in P$ spełnione jest $q_i(x) \succeq q_i(y)$

DRSA - definicje

- klasyfikacja porządkowa do wcześniej zdefiniowanych klas X_i .
- unie klas decyzyjnych $X_i^{\geq} = \bigcup_{t \geq i} X_t$, $X_i^{\leq} = \bigcup_{t \leq i} X_t$
- obiekt x dominuje obiekt y na zbiorze kryteriów $P \subseteq C$ ($x D_P y$) wtedy i tylko wtedy, gdy dla każdego kryterium $q_i \in P$ spełnione jest $q_i(x) \succeq q_i(y)$
- P -pozytywne i P -negatywne stożki dominacji:
 $D_P^+(y) = \{x \in U : x D_P y\}$ and $D_P^-(y) = \{x \in U : y D_P x\}$.

DRSA - definicje

- klasyfikacja porządkowa do wcześniej zdefiniowanych klas X_i .
- unie klas decyzyjnych $X_i^{\geq} = \bigcup_{t \geq i} X_t$, $X_i^{\leq} = \bigcup_{t \leq i} X_t$
- obiekt x dominuje obiekt y na zbiorze kryteriów $P \subseteq C$ ($x D_P y$) wtedy i tylko wtedy, gdy dla każdego kryterium $q_i \in P$ spełnione jest $q_i(x) \succeq q_i(y)$
- P -pozytywne i P -negatywne stożki dominacji:
 $D_P^+(y) = \{x \in U : x D_P y\}$ and $D_P^-(y) = \{x \in U : y D_P x\}$.
- P -dolne przybliżenie unii klas decyzyjnych $X_i^{\geq}$ ($X_i^{\leq}$) składa się z tych obiektów y , których stożki $D_P^+(y)$ ($D_P^-(y)$) są spójne.

DRSA - przykłady

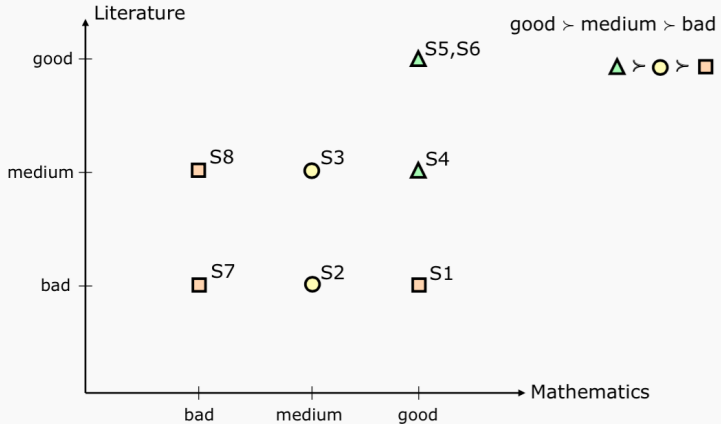
- Example of preference information about students:

Student	Mathematics (M)	Physics (Ph)	Literature (L)	Overall class
S1	good	medium	bad	bad
S2	medium	medium	bad	medium
S3	medium	medium	medium	medium
S4	good	good	medium	good
S5	good	medium	good	good
S6	good	good	good	good
S7	bad	bad	bad	bad
S8	bad	bad	medium	bad

- Examples of classification of **S1** and **S2** are inconsistent

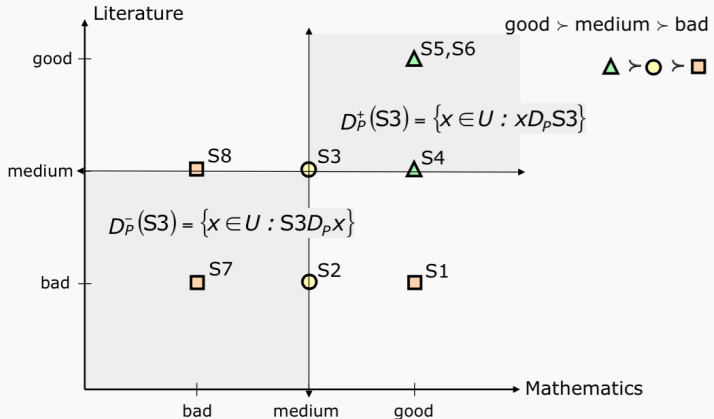
DRSA - przykłady

- Let us represent the **students** in condition space $\{M, L\}$:

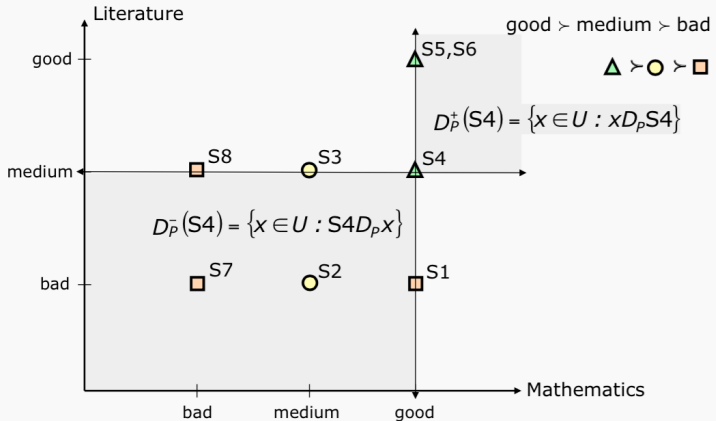
DRSA - przykłady

■ Dominance cones in condition space $\{M, L\}$:

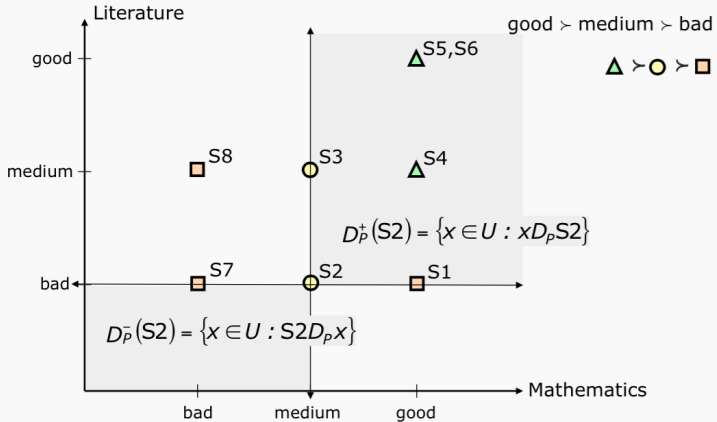
DRSA - przykłady

- **Dominance cones** in condition space $\{M, L\}$:

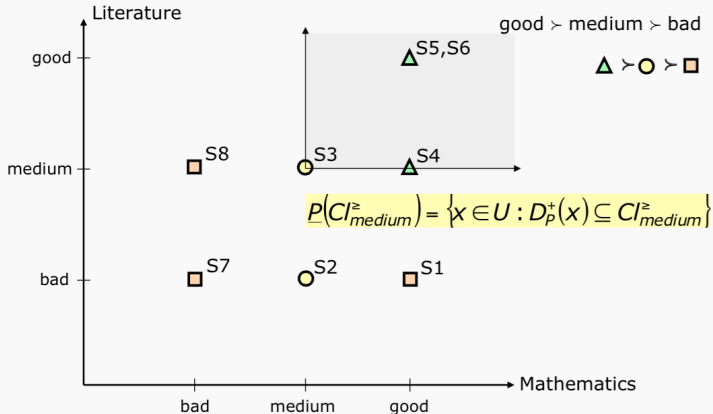
DRSA - przykłady

■ Dominance cones in condition space $\{M, L\}$:

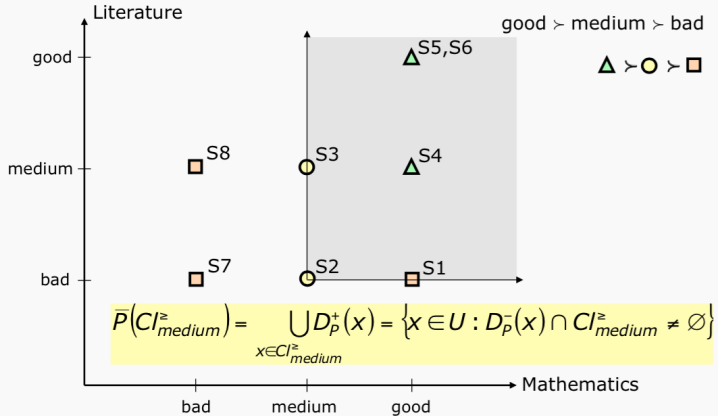
DRSA - przykłady

- Lower approximation of at least medium students:

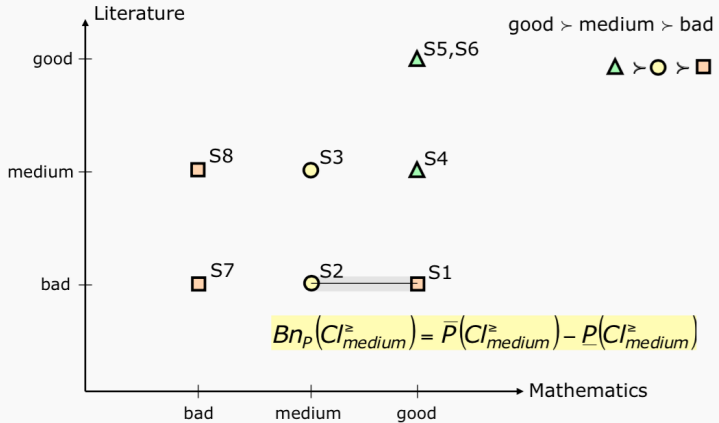
DRSA - przykłady

- Upper approximation of at least medium students:

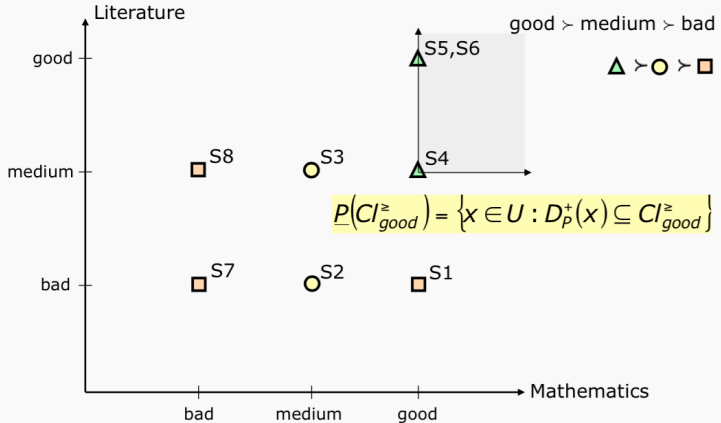
DRSA - przykłady

- Boundary region of at least medium students:

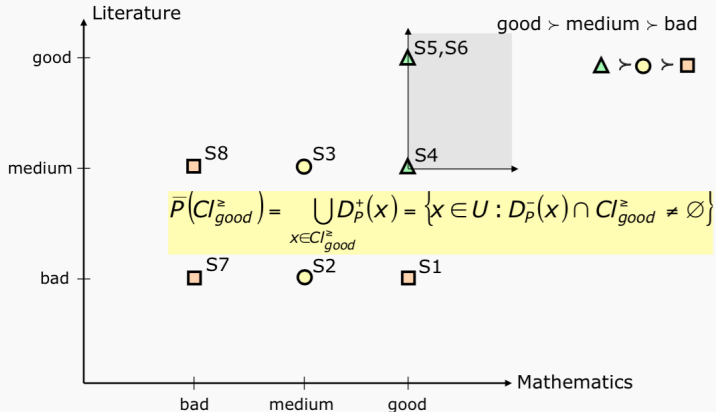
DRSA - przykłady

- Lower approximation of at least good students:

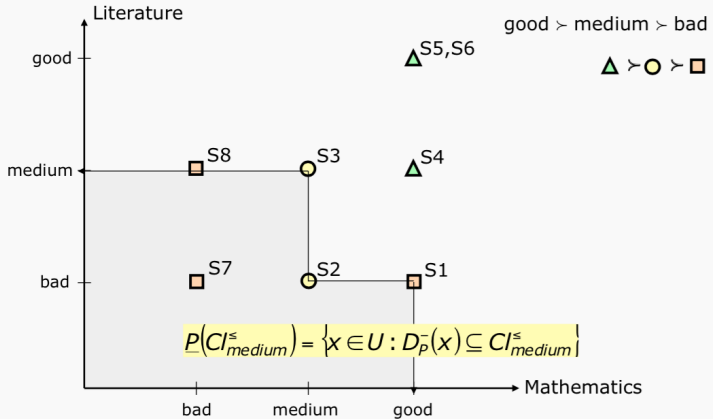
DRSA - przykłady

- Upper approximation of at least good students:

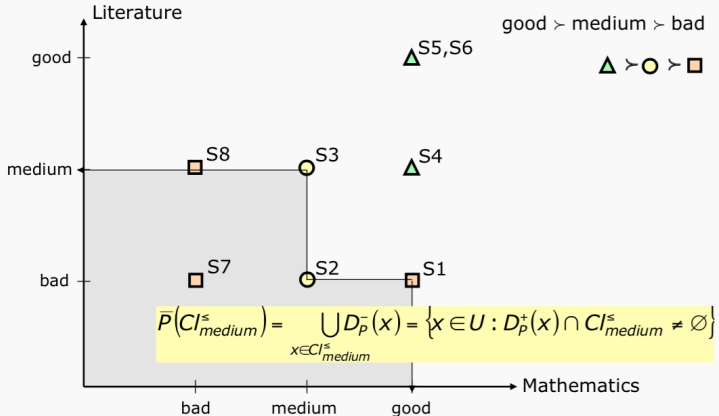
DRSA - przykłady

- Lower approximation of at most medium students:

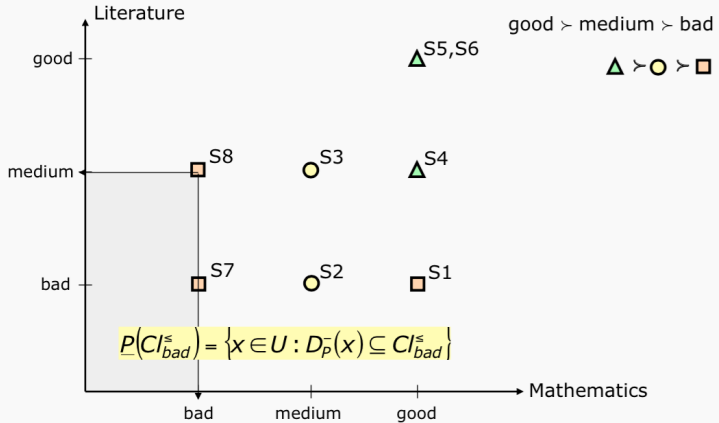
DRSA - przykłady

- Upper approximation of at most medium students:

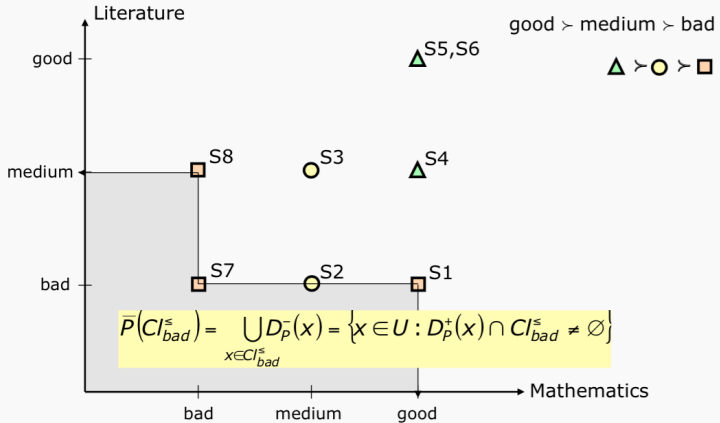
DRSA - przykłady

- Lower approximation of at most bad students:

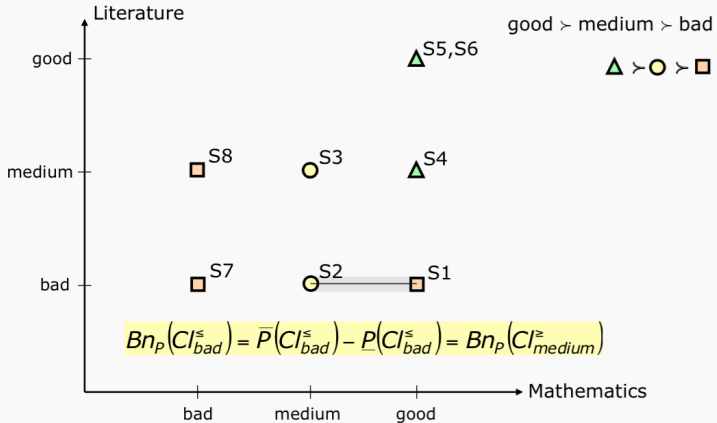
DRSA - przykłady

- Upper approximation of at most bad students:

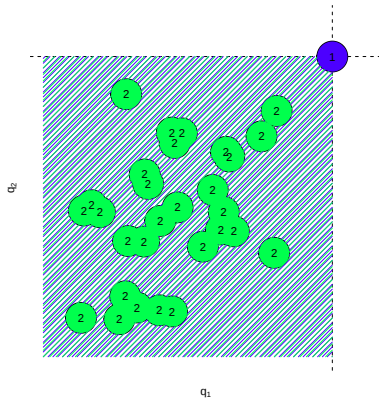
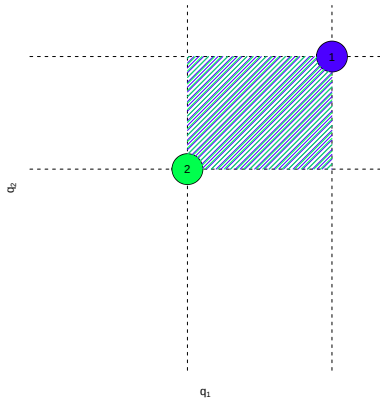

DRSA - przykłady

- Boundary region of at most bad students:

Niespójność

Miary spójności w VC-DRSA

definiujemy dwa rodzaje miar spójności $f(y)$ i $g(y)$, które są pomocne przy definicji rozszerzonego P -dolnego przybliżenia:

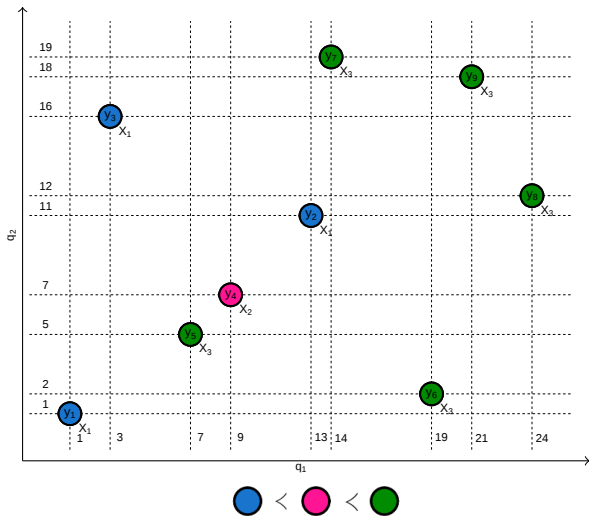
- miary typu zysk:

$$\begin{aligned}\underline{P}^{\alpha_{X_i^{\geq}}}(X_i^{\geq}) &= \{y \in X_i^{\geq} : f_{X_i^{\geq}}^P(y) \geq \alpha_{X_i^{\geq}}\}, \\ \underline{P}^{\alpha_{X_i^{\leq}}}(X_i^{\leq}) &= \{y \in X_i^{\leq} : f_{X_i^{\leq}}^P(y) \geq \alpha_{X_i^{\leq}}\}.\end{aligned}\quad (1)$$

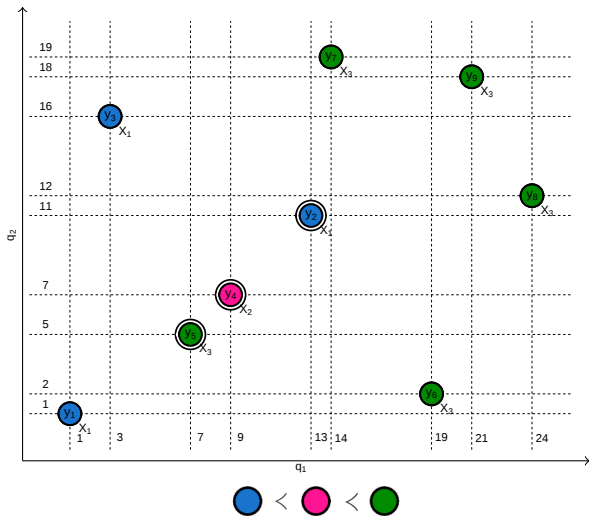
- miary typu koszt:

$$\begin{aligned}\underline{P}^{\beta_{X_i^{\geq}}}(X_i^{\geq}) &= \{y \in X_i^{\geq} : g_{X_i^{\geq}}^P(y) \leq \beta_{X_i^{\geq}}\}, \\ \underline{P}^{\beta_{X_i^{\leq}}}(X_i^{\leq}) &= \{y \in X_i^{\leq} : g_{X_i^{\leq}}^P(y) \leq \beta_{X_i^{\leq}}\}.\end{aligned}\quad (2)$$

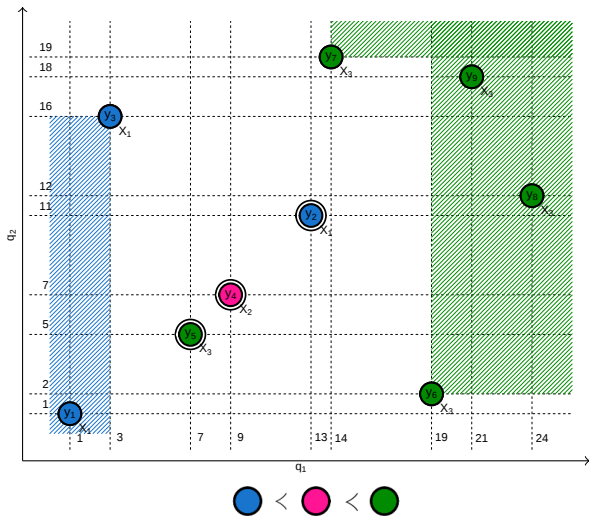
VC-DRSA - przykład

VC-DRSA - przykład

VC-DRSA - przykład

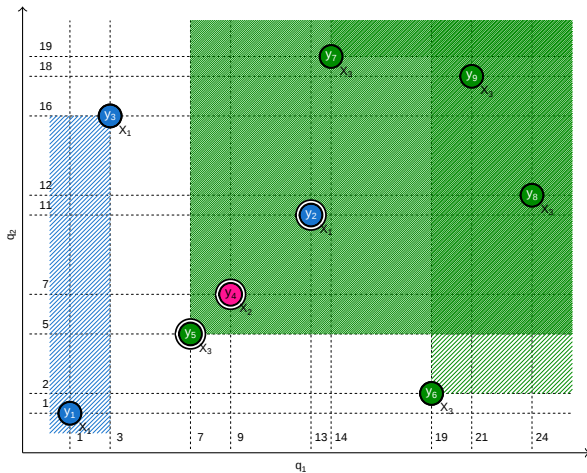
Miary spójności

Rough membership, μ (Pawlak, Skowron, Ziarko)

$$\mu_{X_i^{\geq}}^P(y) = \frac{|D_P^+(y) \cap X_i^{\geq}|}{|D_P^+(y)|}, \quad \mu_{X_i^{\leq}}^P(y) = \frac{|D_P^-(y) \cap X_i^{\leq}|}{|D_P^-(y)|}, \quad (3)$$

- miara typu zysk,
- estymuje prawdopodobieństwo warunkowe:
 $Pr(x \in X_i^{\geq} | x \in D_P^+(y))$, i odpowiednio:
 $Pr(x \in X_i^{\leq} | x \in D_P^-(y))$

Miary spójności

$$\mu_{X_3}^P(y_5) = \frac{4}{6}$$

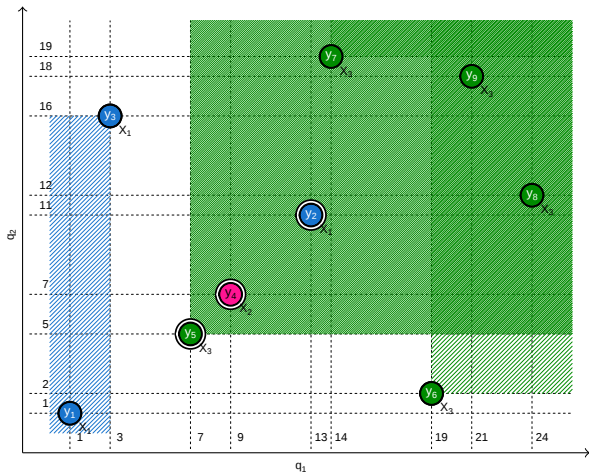
Miary spójności

∈ (Błaszczynski et al.)

$$\epsilon_{X_i^{\geq}}^P(y) = \frac{|D_P^+(y) \cap \neg X_i^{\geq}|}{|\neg X_i^{\geq}|}, \quad \epsilon_{X_i^{\leq}}^P(y) = \frac{|D_P^-(y) \cap \neg X_i^{\leq}|}{|\neg X_i^{\leq}|}, \quad (3)$$

- miara typu koszt,
- estymuje prawdopodobieństwo warunkowe:
 $Pr(x \in D_P^+(y) | x \in \neg X_i^{\geq})$ i odpowiednio:
 $Pr(x \in D_P^-(y) | x \in \neg X_i^{\leq})$

Miary spójności

$$\epsilon_{X_3}^P(y_5) = \frac{2}{4}$$

- 1 Dominance-based Rough Set Approach (DRSA) - Teoria zbiorów przybliżonych z relacją dominacji
- 2 Modele regułowe w VC-DRSA
- 3 Klasyfikatory regułowe w VC-DRSA
- 4 Systemy głosowania - SCT

Modele regułowe w VC-DRSA

- Rozszerzone dolne przybliżenia są podstawą indukcji *reguł decyzyjnych*, które są prostą i zarazem zrozumiałą formą reprezentacji:

jeżeli $ec_1, \dots, ec_m$ to *decyzja* (wskazanie klasy)

Modele regułowe w VC-DRSA

- Rozszerzone dolne przybliżenia są podstawą indukcji *reguł decyzyjnych*, które są prostą i zarazem zrozumiałą formą reprezentacji:

jeżeli $ec_1, \dots, ec_m$ to *decyzja* (wskazanie klasy)

- część warunkowa reguły składa się z warunków elementarnych ec

Modele regułowe w VC-DRSA

- Rozszerzone dolne przybliżenia są podstawą indukcji *reguł decyzyjnych*, które są prostą i zarazem zrozumiałą formą reprezentacji:

jeżeli $ec_1, \dots, ec_m$ to *decyzja* (wskazanie klasy)

- część warunkowa reguły składa się z warunków elementarnych ec
- reguły są charakteryzowane przez miary (spójności)

Modelowanie preferencji

rozważamy trzy rodzaje modeli preferencji:

- relacyjne - relacja przewyższania S lub inna relacja rozmyta (Roy 1968)

Modelowanie preferencji

rozważamy trzy rodzaje modeli preferencji:

- relacyjne - relacja przewyższania S lub inna relacja rozmyta (Roy 1968)

$$a S b = „a \text{ jest co najmniej tak dobre jak } b” \quad (3)$$

- funkcyjne - addytywna funkcja użyteczności (Debreu 1960, Luce i Tukey 1964)

$$U(a) = \sum_{i=1}^n u_i[g_i(a)] \quad (4)$$

Modelowanie preferencji

rozważamy trzy rodzaje modeli preferencji:

- relacyjne - relacja przewyższania S lub inna relacja rozmyta (Roy 1968)

$$a S b = „a \text{ jest co najmniej tak dobre jak } b” \quad (3)$$

- funkcyjne - addytywna funkcja użyteczności (Debreu 1960, Luce i Tukey 1964)

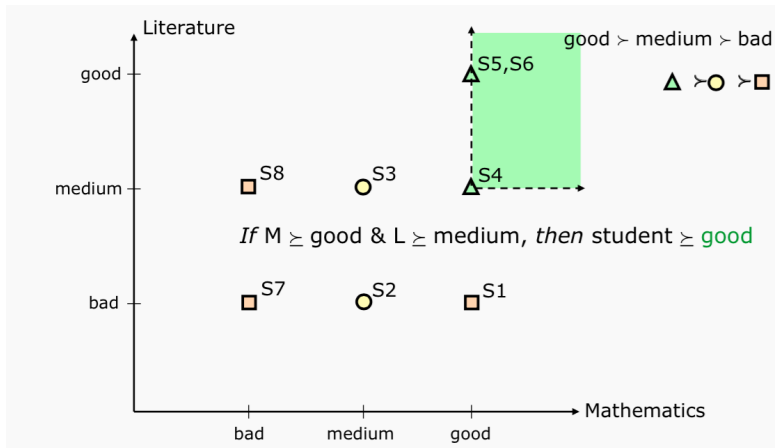
$$U(a) = \sum_{i=1}^n u_i[g_i(a)] \quad (4)$$

- zbiór reguł decyzyjnych

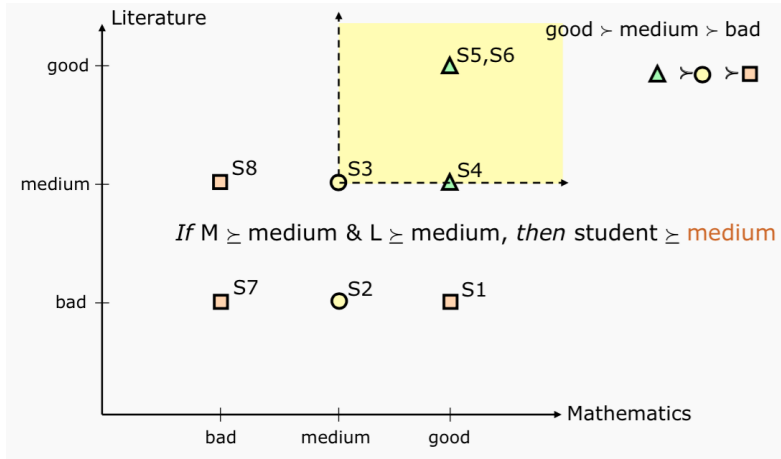
$$\text{jeżeli } \dots \text{ to } \dots \quad (5)$$

zbiór reguł decyzyjnych jest najbardziej ogólnym modelem preferencji (z powyższych trzech)

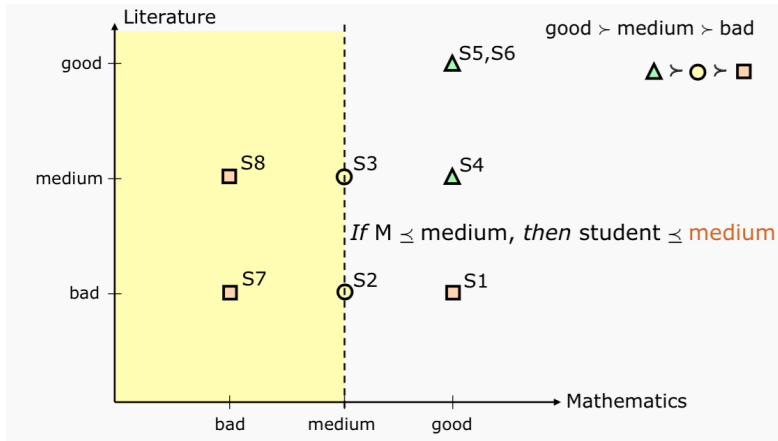
Reguły decyzyjne - przykłady

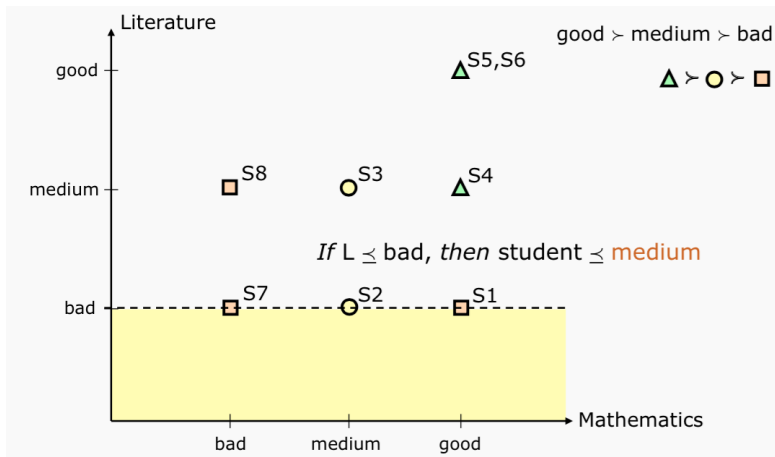
Reguły decyzyjne - przykłady

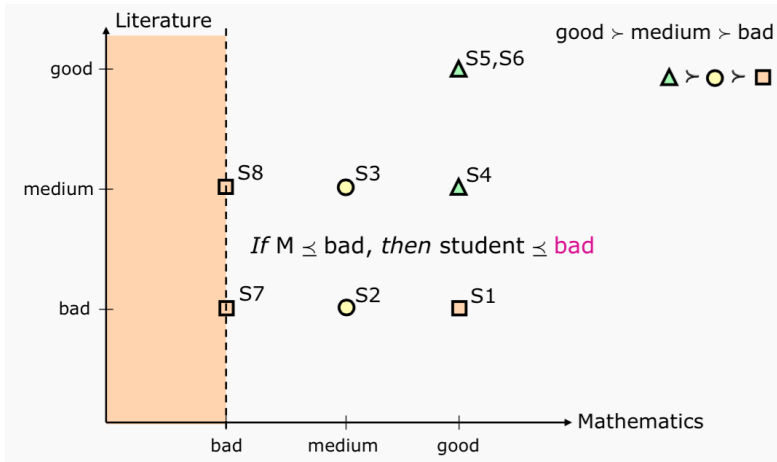
Reguły decyzyjne - przykłady

Reguły decyzyjne - przykłady

Reguły decyzyjne - przykłady

Modele regułowe w VC-DRSA

- Reguły wyjaśniają decyzje, które występują w danych i mogą służyć do klasyfikacji nowych obiektów

Modele regułowe w VC-DRSA

- Reguły wyjaśniają decyzje, które występują w danych i mogą służyć do klasyfikacji nowych obiektów
- VC-DomLEM jest algorytmem sekwencyjnego pokrywania, który służy do indukcji silnych reguł spełniających ograniczenia definiowane względem miar spójności

Input : set of positive objects $\underline{P}^{\theta X}(X) \subseteq U$,
 set of objects that can be covered $AO_P^{\theta X}(X) \subseteq U$, $AO_P^{\theta X}(X) \supseteq \underline{P}^{\theta X}(X)$
 set of attributes $P \subseteq C$,
 rule consistency measure $\hat{\Theta}$,
 rule consistency measure threshold $\hat{\theta}_X$.

Output: set of rules $R_X^{\hat{\theta}_X}$ assigning objects to X .

```

1   $B := \underline{P}^{\theta X}(X)$ ;
2   $R_X^{\hat{\theta}_X} := \emptyset$ ;
3  while  $B \neq \emptyset$  do
4       $r_X^{\hat{\theta}_X} := \emptyset$ ;
5       $EC := \text{ElementaryConditions}(B, P)$ ;
6      while  $(\hat{\Theta}(r_X^{\hat{\theta}_X}) \text{ does not satisfy } \hat{\theta}_X) \text{ or } (\|\Phi_{r_X^{\hat{\theta}_X}}\| \not\subseteq AO_P^{\theta X}(X))$  do
7           $ec := \text{BestElementaryCondition}(EC, r_X^{\hat{\theta}_X}, \hat{\Theta}, \underline{P}^{\theta X}(X))$ ;
8           $r_X^{\hat{\theta}_X} := r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec$ ;
9           $EC := \text{ElementaryConditions}(B \cap \text{supp}(r_X^{\hat{\theta}_X}), P)$ ;
10      $\text{RemoveRedundantElementaryConditions}(r_X^{\hat{\theta}_X}, \hat{\Theta}, \hat{\theta}_X, AO_P^{\theta X}(X))$ ;
11      $R_X^{\hat{\theta}_X} := R_X^{\hat{\theta}_X} \cup r_X^{\hat{\theta}_X}$ ;
12      $B := B \setminus \text{supp}(r_X^{\hat{\theta}_X})$ ;
13  $\text{RemoveRedundantRules}(R_X^{\hat{\theta}_X}, \hat{\Theta}, \underline{P}^{\theta X}(X))$ ;
    
```

VC-DomLEM

Wybór najlepszego warunku elementarnego ec dodawanego do reguły

- 1 wartość miary spójności $r_X^{\hat{\theta}^X} \cup ec$

Wybór najlepszego warunku elementarnego ec dodawanego do reguły

- ① wartość miary spójności $r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec$
- ② liczba obiektów z P -dolnego przybliżenia
 $|\|\Phi_{r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec} \cap \underline{P}^{\theta_X}(X)|$

Wybór najlepszego warunku elementarnego ec dodawanego do reguły

- 1 wartość miary spójności $r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec$
- 2 liczba obiektów z P -dolnego przybliżenia
 $||\Phi_{r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec}|| \cap P^{\theta_X}(X)|$

Własności

- wynikiem jest zbiór minimalnych reguł decyzyjnych, które pokrywają wszystkie obiekty z P -dolnego przybliżenia

Wybór najlepszego warunku elementarnego ec dodawanego do reguły

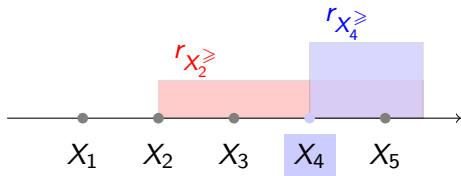
- 1 wartość miary spójności $r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec$
- 2 liczba obiektów z P -dolnego przybliżenia
 $||\Phi_{r_X^{\hat{\theta}_X} \cup ec}|| \cap P^{\theta_X}(X)|$

Własności

- wynikiem jest zbiór minimalnych reguł decyzyjnych, które pokrywają wszystkie obiekty z P -dolnego przybliżenia
- własności miar spójności są istotne dla procesu indukcji reguł

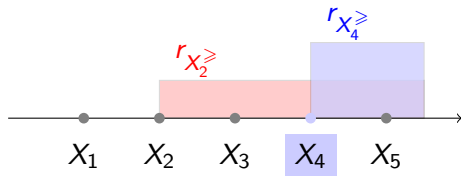
- 1 Dominance-based Rough Set Approach (DRSA) - Teoria zbiorów przybliżonych z relacją dominacji
- 2 Modele regułowe w VC-DRSA
- 3 Klasyfikatory regułowe w VC-DRSA
- 4 Systemy głosowania - SCT

Standardowy schemat klasyfikacji

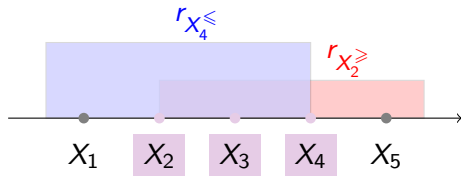

sugestia jest przecięciem
unii klas sugerowanych
przez reguły pokrywają-
ce

Standardowy schemat klasyfikacji

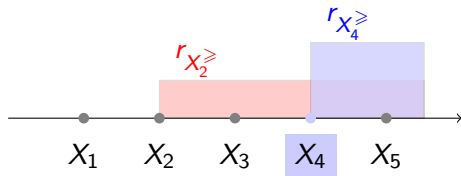

sugestia jest przecięciem
unii klas sugerowanych
przez reguły pokrywają-
ce

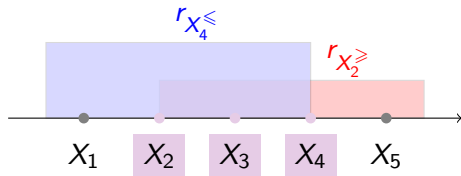

nieprecyzyjna sugestia

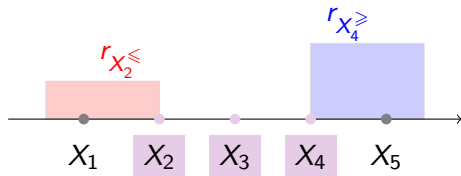
Standardowy schemat klasyfikacji

sugestia jest przecięciem
unii klas sugerowanych
przez reguły pokrywają-
ce

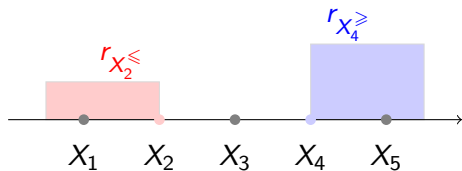

nieprecyzyjna sugestia

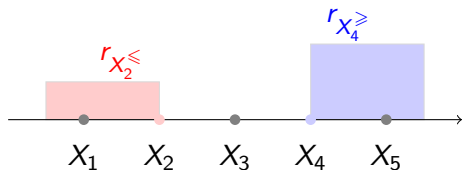
sprzeczna sugestia

Nowy schemat klasyfikacji

sugestia na podstawie współczynnika score coefficient, który łączy **relatywne wsparcie** i **pewność**.

Nowy schemat klasyfikacji

sugestia na podstawie współczynnika score coefficient, który łączy **relatywne wsparcie** i **pewność**.

assign $y \rightarrow X_t$ if

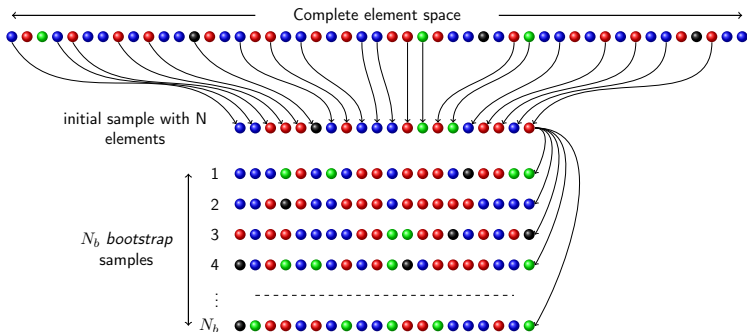
$$X_t = \arg \max_{t=1}^n (\text{score}_{\text{cov}_{X_t}(y)}(X_t, y) - \text{score}_{\text{cov}_{\neg X_t}(y)}(\neg X_t, y))$$

$$\text{score}_{\text{cov}_{X_t}(y)}(X_t, y) = \text{Pr}(r_{X_t}(y)|X_t) \cdot \text{Pr}(X_t|r_{X_t}(y))$$

$$\text{score}_{\text{cov}_{\neg X_t}(y)}(\neg X_t, y) = \text{Pr}(r_{\neg X_t}(y)|\neg X_t) \cdot \text{Pr}(\neg X_t|r_{\neg X_t}(y))$$

$$\text{Pr}(\|\Phi_r\||X_t) = \frac{|\|\Phi_r\| \cap X_t|}{|X_t|}, \quad \text{Pr}(X_t|\|\Phi_r\|) = \frac{|\|\Phi_r\| \cap X_t|}{|\|\Phi_r\||}$$

Bagging

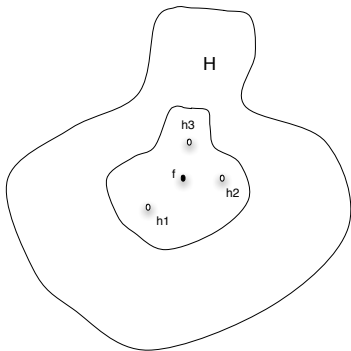

Theorem (B. Efron, Ann. Statist. 1979)

When N tend to infinity, the distribution of average values computed from bootstrap samples is equal to the distribution of average values obtained from ALL samples with N elements which can be constructed from the complete space. Thus the width of the distribution gives an evaluation of the sample quality.

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

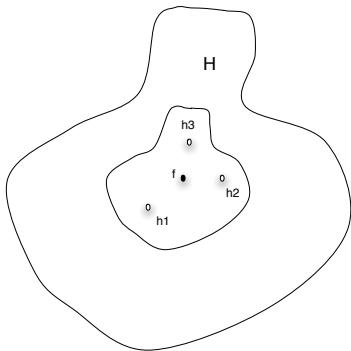
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Statystyczne**

- procedury uczenia przeglądają przestrzeń hipotez H

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

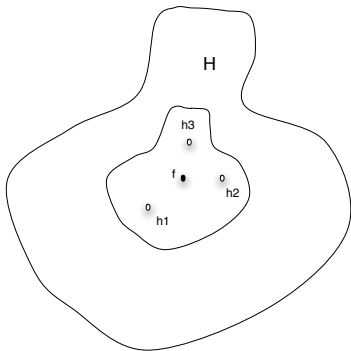
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Statystyczne**

- procedury uczenia przeglądają przestrzeń hipotez H
- wiele spośród rozważanych hipotez zapewnia tą samą trafność

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

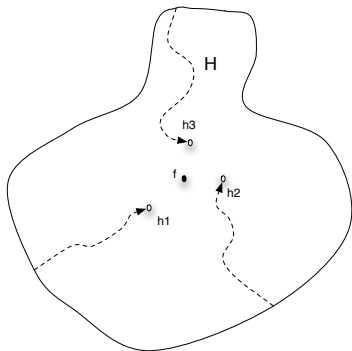
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Statystyczne**

- procedury uczenia przeglądają przestrzeń hipotez H
- wiele spośród rozważanych hipotez zapewnia tą samą trafność
- rodziny klasyfikatorów „uśredniają” głosując i przez to zmniejszają ryzyko wybrania błędnej hipotezy

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

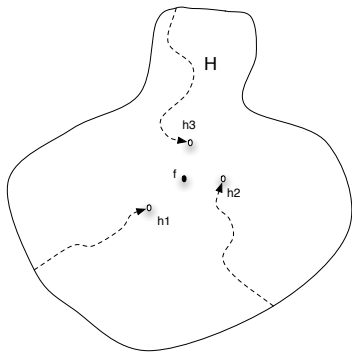
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Obliczeniowe**

- procedury uczenia zwykle wykonują lokalne przeszukiwanie przestrzeni H

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

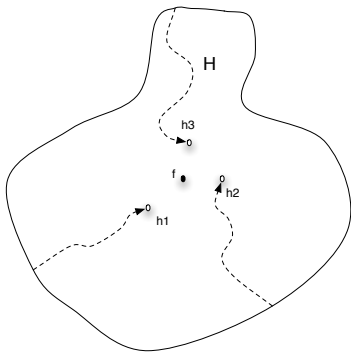
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Obliczeniowe**

- procedury uczenia zwykle wykonują lokalne przeszukiwanie przestrzeni H
- w związku z tym, mogą zatrzymać się w optimum lokalnym

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

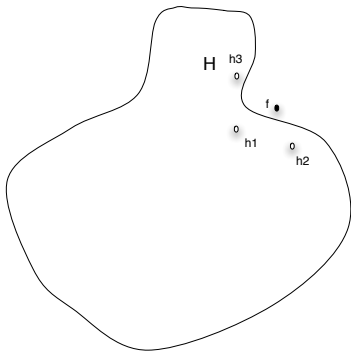
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Obliczeniowe**

- procedury uczenia zwykle wykonują lokalne przeszukiwanie przestrzeni H
- w związku z tym, mogą zatrzymać się w optimum lokalnym
- rodziny wykonujące lokalne przeszukiwanie z wielu punktów startowych osiągają lepsze przybliżenie optimum globalnego

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

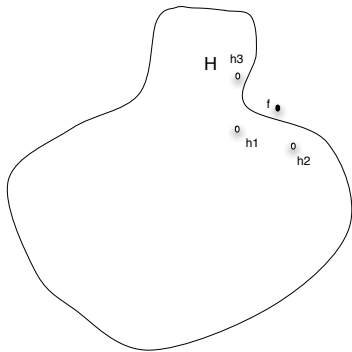
Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Reprezentacyjne**

- prawdziwa funkcja, której chcemy się nauczyć jest niemożliwa to wyrażenia poprzez hipotezy z H

Dlaczego rodziny klasyfikatorów?

Są trzy sposoby wyjaśnienia: **Reprezentacyjne**

- prawdziwa funkcja, której chcemy się nauczyć jest niemożliwa to wyrażenia poprzez hipotezy z H
- poprzez „uśrednianie” możemy rozszerzyć przestrzeń wyrażalnych funkcji

Sugestia rodziny klasyfikatorów

Zasada głosowania medianowego

przypisz $y \rightarrow X_i$ jeżeli

$$X_i = \arg \operatorname{med}_{i=1}^n \left(\sum_{j=1}^m \operatorname{vote}_j(X_i, y) \right).$$

Sugestia rodziny klasyfikatorów

Zasada głosowania medianowego

przypisz $y \rightarrow X_i$ jeżeli

$$X_i = \arg \operatorname{med}_{i=1}^n \left(\sum_{j=1}^m \operatorname{vote}_j(X_i, y) \right).$$

- głos $\operatorname{vote}_j(X_k, y)$ pochodzi od j -ego klasyfikatora bazowego ($j = 1, \dots, m$)

Sugestia rodziny klasyfikatorów

Zasada głosowania medianowego

przypisz $y \rightarrow X_i$ jeżeli

$$X_i = \arg \operatorname{med}_{i=1}^n \left(\sum_{j=1}^m \operatorname{vote}_j(X_i, y) \right).$$

- głos $\operatorname{vote}_j(X_k, y)$ pochodzi od j -ego klasyfikatora bazowego ($j = 1, \dots, m$)
- mediana jest miarą tendencji centralnej dla skal porządkowych

- ① Dominance-based Rough Set Approach (DRSA) - Teoria zbiorów przybliżonych z relacją dominacji
- ② Modele regułowe w VC-DRSA
- ③ Klasyfikatory regułowe w VC-DRSA
- ④ Systemy głosowania - SCT

Głosowanie - teoria społecznego wyboru

- n alternatyw - $x_1, x_2, \dots, x_n$,

Głosowanie - teoria społecznego wyboru

- n alternatyw - $x_1, x_2, \dots, x_n$,
- k głosujących - decydenci: $DM_1, DM_2, \dots, DM_k$,

Głosowanie - teoria społecznego wyboru

- n alternatyw - $x_1, x_2, \dots, x_n$,
- k głosujących - decydenci: $DM_1, DM_2, \dots, DM_k$,
- każdy z decydentów ma własne preferencje dotyczące alternatyw

Głosowanie - teoria społecznego wyboru

- n alternatyw - $x_1, x_2, \dots, x_n$,
- k głosujących - decydenci: $DM_1, DM_2, \dots, DM_k$,
- każdy z decydentów ma własne preferencje dotyczące alternatyw
- która z alternatyw powinna zostać wybrana przez grupę?

Reguła wyboru społecznego - SCR

- preferencje głosującego (decydenta) przedstawiamy w postaci rankingu alternatyw (ranking nie musi być zupełny)

Reguła wyboru społecznego - SCR

- preferencje głosującego (decydenta) przedstawiamy w postaci rankingu alternatyw (ranking nie musi być zupełny)
- przykładowe profile preferencji decydentów mogą wyglądać tak:

$$DM_1 : A \succ B \succ C$$

$$DM_2 : B \succ C \succ A$$

$$DM_3 : C \succ B \succ A$$

Reguła wyboru społecznego - SCR

- preferencje głosującego (decydenta) przedstawiamy w postaci rankingu alternatyw (ranking nie musi być zupełny)
- przykładowe profile preferencji decydentów mogą wyglądać tak:

$$DM_1 : A \succ B \succ C$$

$$DM_2 : B \succ C \succ A$$

$$DM_3 : C \succ B \succ A$$

- reguła wyboru społecznego (SCR) agreguje profile preferencji tworząc ranking, na podstawie którego można wskazać najlepszą alternatywę/alternatywy (ranking)
- przykłady: wybory polityczne lub korporacyjne, wybór projektów, selekcja kandydatów w konkursach

Reguła wyboru społecznego - SCR

- preferencje głosującego (decydenta) przedstawiamy w postaci rankingu alternatyw (ranking nie musi być zupełny)
- przykładowe profile preferencji decydentów mogą wyglądać tak:

$$DM_1 : A \succ B \succ C$$

$$DM_2 : B \succ C \succ A$$

$$DM_3 : C \succ B \succ A$$

- reguła wyboru społecznego (SCR) agreguje profile preferencji tworząc ranking, na podstawie którego można wskazać najlepszą alternatywę/alternatywy (ranking)
- przykłady: wybory polityczne lub korporacyjne, wybór projektów, selekcja kandydatów w konkursach
- reguła wyboru społecznego przekłada się na regułę głosowania

Reguła większościowa

- każdy z głosujących może oddać jeden głos,
- wygrywa alternatywa, która została wskazana jako najlepsza przez największą liczbę głosujących,

Reguła większościowa

- każdy z głosujących może oddać jeden głos,
- wygrywa alternatywa, która została wskazana jako najlepsza przez największą liczbę głosujących,

4 : $A \succ B \succ C$

3 : $B \succ C \succ A$

2 : $C \succ B \succ A$

Reguła większościowa

- każdy z głosujących może oddać jeden głos,
- wygrywa alternatywa, która została wskazana jako najlepsza przez największą liczbę głosujących,

4 : $A \succ B \succ C$

3 : $B \succ C \succ A$

2 : $C \succ B \succ A$

- 4 głosy na A , 3 na B , 2 na C - wygrywa A ,

Reguła większościowa

- to jedyna reguła głosowania, która jest:
  - anonimowa - każdy głos ma taką samą wagę,
  - neutralna - etykiety nadane alternatywom nie wpływają na ostateczny wynik,
  - monotoniczna - jeśli głosujący poprawi pozycję (rangę) alternatywy x , która jest alternatywą wygrywającą w ostatecznym rankingu to x zawsze pozostanie zwycięzcą

Reguła większościowa

- to jedyna reguła głosowania, która jest:
  - anonimowa - każdy głos ma taką samą wagę,
  - neutralna - etykiety nadane alternatywom nie wpływają na ostateczny wynik,
  - monotoniczna - jeśli głosujący poprawi pozycję (rangę) alternatywy x , która jest alternatywą wygrywającą w ostatecznym rankingu to x zawsze pozostanie zwycięzcą
- Wielka Brytania, USA, Kanada, Kenia, Kuweit, Nepal, Singapur, Południowa Korea, ... - łącznie 40 państw.

Reguła antywiększościowa

- każda oprócz ostatniej z alternatyw w profilach preferencji jest nagradzana

Reguła antywiększościowa

- każda oprócz ostatniej z alternatyw w profilach preferencji jest nagradzana

$$4 : A \succ B \succ C$$

$$3 : B \succ C \succ A$$

$$2 : C \succ B \succ A$$

Reguła antywiększościowa

- każda oprócz ostatniej z alternatyw w profilach preferencji jest nagradzana
  - 4 : $A \succ B \succ C$
  - 3 : $B \succ C \succ A$
  - 2 : $C \succ B \succ A$
- 4 głosy na A , 9 na B , 5 na C - wygrywa B ,

Głosowanie aprobowe

- każdy z głosujących oddaje głosy na wybrany przez siebie podzbiór alternatyw
- każda z wybranych alternatyw uzyskuje jeden głos
- wygrywa alternatywa z największą liczbą głosów

Głosowanie aprobowe

- każdy z głosujących oddaje głosy na wybrany przez siebie podzbiór alternatyw
- każda z wybranych alternatyw uzyskuje jeden głos
- wygrywa alternatywa z największą liczbą głosów
  - 4 : *A*
  - 3 : *B, C*
  - 2 : *C*

Głosowanie aprobowe

- każdy z głosujących oddaje głosy na wybrany przez siebie podzbiór alternatyw
- każda z wybranych alternatyw uzyskuje jeden głos
- wygrywa alternatywa z największą liczbą głosów
  - 4 : A
  - 3 : B, C
  - 2 : C
- 4 głosy na A , 3 na B , 5 na C - wygrywa C ,

Głosowanie aprobowe

- każdy z głosujących oddaje głosy na wybrany przez siebie podzbiór alternatyw
- każda z wybranych alternatyw uzyskuje jeden głos
- wygrywa alternatywa z największą liczbą głosów
  - 4 : A
  - 3 : B, C
  - 2 : C
- 4 głosy na A , 3 na B , 5 na C - wygrywa C ,
- Conclave (1294-1621), wybór sekretarza generalnego UN

Wybory eliminujące - większościowe

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają dwie najlepsze i głosowanie jest powtarzane

Wybory eliminujące - większościowe

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają dwie najlepsze i głosowanie jest powtarzane

4 : $A \succ B \succ C$

3 : $B \succ C \succ A$

2 : $C \succ B \succ A$

Wybory eliminujące - większościowe

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają dwie najlepsze i głosowanie jest powtarzane
  - 4 : $A \succ B \succ C$
  - 3 : $B \succ C \succ A$
  - 2 : $C \succ B \succ A$
- 4 głosy na A , 3 na B , 2 na C - nie przekroczono progu 50%, zostają A i B ,

Wybory eliminujące - większościowe

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają dwie najlepsze i głosowanie jest powtarzane

4 : $A \succ B \succ C$

3 : $B \succ C \succ A$

2 : $C \succ B \succ A$

- 4 głosy na A , 3 na B , 2 na C - nie przekroczono progu 50%, zostają A i B ,

4 : $A \succ B$

3 : $B \succ A$

2 : $B \succ A$

- 4 głosy na A , 5 na B , wygrywa B ,

Wybory eliminujące - większościowe

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają dwie najlepsze i głosowanie jest powtarzane
  - 4 : $A \succ B \succ C$
  - 3 : $B \succ C \succ A$
  - 2 : $C \succ B \succ A$
- 4 głosy na A , 3 na B , 2 na C - nie przekroczono progu 50%, zostają A i B ,
  - 4 : $A \succ B$
  - 3 : $B \succ A$
  - 2 : $B \succ A$
- 4 głosy na A , 5 na B , wygrywa B ,
- wybory prezydenckie w Polsce, Francji, Brazylii, Portugalii, ...

Wybory eliminujące - single transferable vote (SVT)

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają wszystkie alternatywy oprócz najsłabszej i głosowanie jest powtarzane do skutku

Wybory eliminujące - single transferable vote (SVT)

- wygrywająca alternatywa musi uzyskać ponad 50% głosów
- w przeciwnym wypadku, pozostają wszystkie alternatywy oprócz najsłabszej i głosowanie jest powtarzane do skutku
- wybory prezydenckie w Australii, Nowej Zelandii, ...

Wybory eliminujące - SVT

5 : $A \succ B \succ C \succ D$

7 : $B \succ D \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A \succ D$

4 : $D \succ C \succ B \succ A$

Wybory eliminujące - SVT

5 : $A \succ B \succ C \succ D$

7 : $B \succ D \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A \succ D$

4 : $D \succ C \succ B \succ A$

- 5 głosów na A , 7 na B , 7 na C , 4 na D - nie przekroczono progu 50%, usuwamy D ,

Wybory eliminujące - SVT

5 : $A \succ B \succ C \succ D$

7 : $B \succ D \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A \succ D$

4 : $D \succ C \succ B \succ A$

- 5 głosów na A , 7 na B , 7 na C , 4 na D - nie przekroczono progu 50%, usuwamy D ,

5 : $A \succ B \succ C$

7 : $B \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A$

4 : $C \succ B \succ A$

Wybory eliminujące - SVT

5 : $A \succ B \succ C \succ D$

7 : $B \succ D \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A \succ D$

4 : $D \succ C \succ B \succ A$

- 5 głosów na A , 7 na B , 7 na C , 4 na D - nie przekroczono progu 50%, usuwamy D ,

5 : $A \succ B \succ C$

7 : $B \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A$

4 : $C \succ B \succ A$

- 5 głosów na A , 7 na B , 11 na C - nie przekroczono progu 50%, usuwamy A ,

Wybory eliminujące - SVT

5 : $A \succ B \succ C$

7 : $B \succ C \succ A$

7 : $C \succ B \succ A$

4 : $C \succ B \succ A$

- 5 głosów na A , 7 na B , 11 na C - nie przekroczono progu 50%, usuwamy A ,

5 : $B \succ C$

7 : $B \succ C$

7 : $C \succ B$

4 : $C \succ B$

- 12 na B , 11 na C - wygrywa B

Paradoksy - zwycięzca przegrywa

- zwycięzca może przegrać pomimo tego, że głosujący poprawili jego pozycję w profilu preferencji

Paradoksy - zwycięzca przegrywa

- zwycięzca może przegrać pomimo tego, że głosujący poprawili jego pozycję w profilu preferencji

27 : $A \succ B \succ C$

42 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw A i C , potem C wygrywa z A w stosunku 66:27,

Paradoksy - zwycięzca przegrywa

- zwycięzca może przegrać pomimo tego, że głosujący poprawili jego pozycję w profilu preferencji

27 : $A \succ B \succ C$

42 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw A i C , potem C wygrywa z A w stosunku 66:27,
- niech 4 głosujących poprawi pozycję C z 3 na 1:

23 : $A \succ B \succ C$

46 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

Paradoksy - zwycięzca przegrywa

- zwycięzca może przegrać pomimo tego, że głosujący poprawili jego pozycję w profilu preferencji

27 : $A \succ B \succ C$

42 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw A i C , potem C wygrywa z A w stosunku 66:27,
- niech 4 głosujących poprawi pozycję C z 3 na 1:

23 : $A \succ B \succ C$

46 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw B i C , potem B wygrywa z C w stosunku 47:46, pomimo tego, że poparcie C wzrosło!

Paradoksy - nagły zwycięzca

- alternatywa, która nie była dotychczas zwycięzcą, wygrywa po dodaniu głosów, w których uzyskała najgorszą pozycję (w profilu preferencji)

Paradoksy - nagły zwycięzca

- alternatywa, która nie była dotychczas zwycięzcą, wygrywa po dodaniu głosów, w których uzyskała najgorszą pozycję (w profilu preferencji)
  - 23 : $A \succ B \succ C$
  - 46 : $C \succ A \succ B$
  - 24 : $B \succ C \succ A$
- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw B i C , potem B wygrywa z C w stosunku 47:46,

Paradoksy - nagły zwycięzca

- alternatywa, która nie była dotychczas zwycięzcą, wygrywa po dodaniu głosów, w których uzyskała najgorszą pozycję (w profilu preferencji)

23 : $A \succ B \succ C$

46 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw B i C , potem B wygrywa z C w stosunku 47:46,
- założmy, że dodatkowych 42 głosujących podało: $A \succ B \succ C$

65 : $A \succ B \succ C$

46 : $C \succ A \succ B$

24 : $B \succ C \succ A$

- eliminacja większościowa: w pierwszej rundzie pozostaw A i C , potem C wygrywa z A w stosunku 70:65, pomimo tego, że dodatkowe głosy były przeciwko C !

Reguła Bordy

- każdy głosujący oddaje $n - 1$ głosów na najbardziej preferowaną alternatywę, $n - 2$ głosy na drugą najbardziej preferowaną, ..., i 0 punktów na najmniej preferowaną alternatywę
- alternatywa z największą liczbą głosów wygrywa

Reguła Bordy

- każdy głosujący oddaje $n - 1$ głosów na najbardziej preferowaną alternatywę, $n - 2$ głosy na drugą najbardziej preferowaną, ..., i 0 punktów na najmniej preferowaną alternatywę
  - alternatywa z największą liczbą głosów wygrywa
- 4 : $A \succ B \succ C$
3 : $B \succ C \succ A$
2 : $C \succ B \succ A$

Reguła Bordy

- każdy głosujący oddaje $n - 1$ głosów na najbardziej preferowaną alternatywę, $n - 2$ głosy na drugą najbardziej preferowaną, ..., i 0 punktów na najmniej preferowaną alternatywę
- alternatywa z największą liczbą głosów wygrywa

$$4: A \succ B \succ C$$

$$3: B \succ C \succ A$$

$$2: C \succ B \succ A$$

$$A: 4 \times 2 + 3 \times 0 + 2 \times 0 = 8 \text{ głosów}$$

$$B: 4 \times 1 + 3 \times 2 + 2 \times 1 = 12 \text{ głosów}$$

$$C: 4 \times 0 + 3 \times 1 + 2 \times 2 = 7 \text{ głosów}$$

Reguła Bordy

- każdy głosujący oddaje $n - 1$ głosów na najbardziej preferowaną alternatywę, $n - 2$ głosy na drugą najbardziej preferowaną, ..., i 0 punktów na najmniej preferowaną alternatywę
- alternatywa z największą liczbą głosów wygrywa

$$4: A \succ B \succ C$$

$$3: B \succ C \succ A$$

$$2: C \succ B \succ A$$

$$A: 4 \times 2 + 3 \times 0 + 2 \times 0 = 8 \text{ głosów}$$

$$B: 4 \times 1 + 3 \times 2 + 2 \times 1 = 12 \text{ głosów}$$

$$C: 4 \times 0 + 3 \times 1 + 2 \times 2 = 7 \text{ głosów}$$

- wygrywa B

Relacja słabego porządku

- opinia głosującego DM_i o dwóch alternatywach jest nazywana relacją słabego porządku R_i
- DM_i uważa, że x jest co najmniej tak samo dobry jak y
 $\iff xR_i y$
- jak ustalić relację R uwzględniającą wszystkich k głosujących?

Relacja słabego porządku

- opinia głosującego DM_i o dwóch alternatywach jest nazywana relacją słabego porządku R_i
- DM_i uważa, że x jest co najmniej tak samo dobry jak y
 $\iff xR_i y$
- jak ustalić relację R uwzględniającą wszystkich k głosujących?
- wybór funkcji społecznego wyboru f takiej, że
 $R = f(R_1, \dots, R_k)$
- procedury głosowania stanowią kandydatów na funkcję społecznego wyboru f

Wymagania dla funkcji społecznego wyboru

- 1 nie trywialna: są co najmniej dwaj głosujący i przynajmniej trzy alternatywy

Wymagania dla funkcji społecznego wyboru

- 1 nie trywialna: są co najmniej dwaj głosujący i przynajmniej trzy alternatywy
- 2 zupełna i przechodnia:
if $x \neq y \Rightarrow xR_i y \vee yR_i x$
if $xR_i y \wedge yR_i z \Rightarrow xR_i z$

Wymagania dla funkcji społecznego wyboru

- 1 nie trywialna: są co najmniej dwaj głosujący i przynajmniej trzy alternatywy
- 2 zupełna i przechodnia:
if $x \neq y \Rightarrow xR_i y \vee yR_i x$
if $xR_i y \wedge yR_i z \Rightarrow xR_i z$
- 3 f jest zdefiniowana dla wszystkich R_i : cała grupa głosujących ma dobrze zdefiniowane preferencje (niezależnie od indywidualnych preferencji głosujących),

Wymagania dla funkcji społecznego wyboru

- 4 niezależność od nieistotnych alternatyw: wybór grupy nie zmienia się nawet jeśli dodana zostanie alternatywa, która:
- jest postrzegana jako gorsza w stosunku do wszystkich innych alternatyw przez wszystkich głosujących
  - jest kopią już istniejącej alternatywy

Wymagania dla funkcji społecznego wyboru

- 4 niezależność od nieistotnych alternatyw: wybór grupy nie zmienia się nawet jeśli dodana zostanie alternatywa, która:
  - jest postrzegana jako gorsza w stosunku do wszystkich innych alternatyw przez wszystkich głosujących
  - jest kopią już istniejącej alternatywy
- 5 zasada pareto: jeśli wszyscy głosujący w grupie preferują x nad y to grupa powinna wybrać alternatywę x

Wymagania dla funkcji społecznego wyboru

- 4 niezależność od nieistotnych alternatyw: wybór grupy nie zmienia się nawet jeśli dodana zostanie alternatywa, która:
  - jest postrzegana jako gorsza w stosunku do wszystkich innych alternatyw przez wszystkich głosujących
  - jest kopią już istniejącej alternatywy
- 5 zasada pareto: jeśli wszyscy głosujący w grupie preferują x nad y to grupa powinna wybrać alternatywę x
- 6 brak dyktatora: nie ma takiego głosującego, że $xR_iy \Rightarrow xRy$

Twierdzenie Arrow'a

Nie istnieje kompletna i przechodnia funkcja społecznego wyboru f , która spełnia wszystkie wymagania 1-6

Nagroda Nobla 1972

Twierdzenie Arrow'a

Zgodnie z regułą Borda

	DM ₁	DM ₂	DM ₃	DM ₄	DM ₅	total
x ₁	3	3	1	2	1	10
x₂	2	2	3	1	3	11
x ₃	1	1	2	0	0	4
x ₄	0	0	0	3	2	5

wygrywa x₂!

Rezygnujemy z nieistotnych wariantów

	DM ₁	DM ₂	DM ₃	DM ₄	DM ₅	total
x₁	1	1	0	1	0	3
x ₂	0	0	1	0	1	2

wygrywa x₁!

nie jest spełnione czwarte wymaganie

Pytania?

